

Collach

van

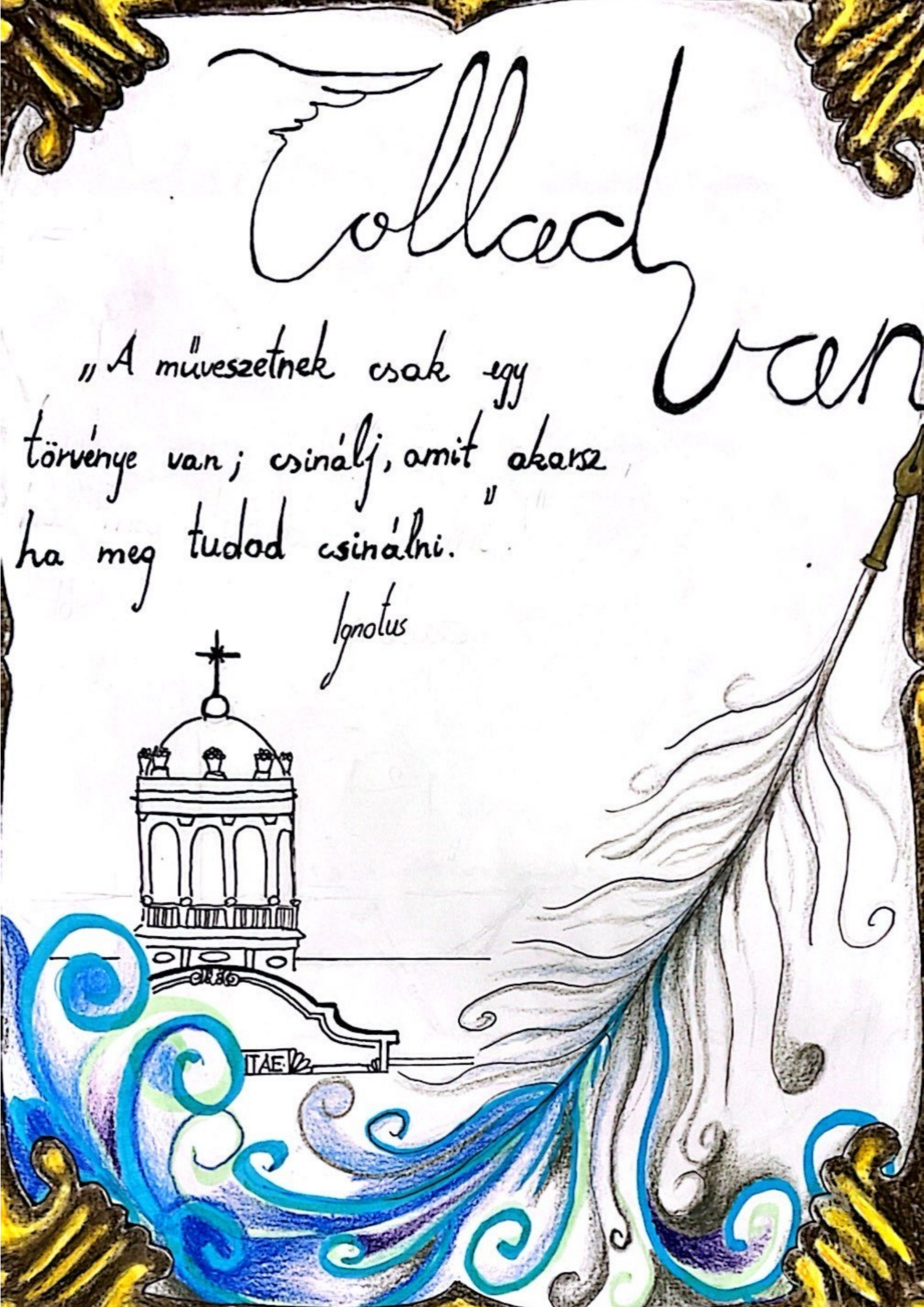
„A művészetnek csak egy törvénye van; csinálj, amit akarsz, ha meg tudod csinálni.”

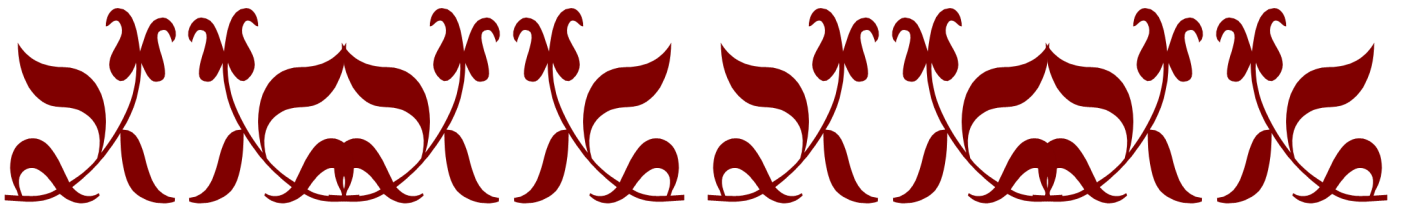
Ignotus

2018

TAE

Nyár

Ez a varázslatos szó előidézni bennünk a szabadságot, a pihenést és a szórakozást. Ilyenkor több mint két hónapra elfelejthetjük az iskolát, lemehetünk a Balatonra és élvezhetjük egy kicsit az életet. Elmehetünk barátokkal, családdal nyaralni, idegeskedhetünk a MÁV késései miatt, és közben gondolkodhatunk. Ebből pedig egyenes irányban haladunk afelé, hogy felfedezzünk valamit. Legyen szó egy pamacsfelhőről, ami épp egy zongora formáját vette fel, vagy egy új barátságról, ami meghatározza az életünk hátralévő részét. És ha felfedeztünk már valami újat, tehetünk azért is, hogy a többiek is megtapasztalják, felismerjék, lássák. Ebben segít az alkotás, ami felszínre tudja hozni a belső szemünk által látott csodaszép világot, és segít megértetni azt a szemlélődővel is.

Ezért bátorítunk titeket, akik élvezték a nyarat, írjatok, fessetek, alkossatok és ne féljete megmutatni ezeket a remekműveket másoknak! Nyugodtan küldjétek el a tolladvan@szmg.hu email címre és mi minél hamarabb betesszük az újságba!

Szárnyaló szavak

Alberta : Tükröm. Tükröm?

Szemben a két ismerős szemmel
nincs mit rejtegesse az ember.
Lelkedig lát a tükörben a más
Ismeri szíved s hogy mire vágysz.

Még ha őt magát nem is,
A lencsét állíthatod te is:
Szebb a tó tükre a sík üvegénél,
Szebb az ígéret az igaz nemnél.

Mert magad előtt ugye álmaid
láttnád
Szívesebben a puszta pillanat-
nál,
Amiben csak az álmodót látod
Nem pedig a megálmodott vilá-
got.

De a víz tükre ferdít a képen,
Fodrai közt az arcodat szépnek,
Szívedet jobbnak, jellemesebbnek
Festi a kékvizű végtelen tenger.

Önigazolással csak vízre tekin-
tünk
Elpalástolva örök nagy félel-
münk:
Hogyha a kép egyszer kitisztulna
Legalapvetőbb hitünk lenne oda.

A gyenge kis fénypont életünk
égboltján,
Ami sötét űr csak, a remény hal-
vány láng,
Hogy jó úton jár az ébren álmodó
Ígézi a csillag, pimaszul ragyogó.

Csobbanj hát csaló tükrébe,
Csillagod csodálva, kérve,
Hogy ne szúrjon szembe
Tükör szilánk, áruló penge.

Lost in Translation

Dolgozol az ágyásban, metszed a fákat
Én csak ritkán nézek a könyvembe
Inkább téged bámullak, a szádat
A szádban a cigarettádat.

Közben madarak dalolnak szép meséket
Lehet ők az embereket olyan
Gyönyörűnek értik mint mi őket

Odajössz végre fáradtan, komolyan
De rám mosolyogsz nevető szemekkel
És azt

a füledbe: szeretlek.

A madarak most, a te neveddel
Melódiának hallják a hangom
Ott és akkor súlytalanok vagyunk ketten
Nincs múlt, nincs kételyekkel teli jövő
Csak te és én a jelenben.

Olyan virágokat adtál
Amik nem hervadnak el
De lelkembe sebeket varrtál
Amiket még sokáig hordanom kell

Lehet amikor a hold fényében
Gyöngykönnyekkel sírok
Vagy ha hevesen, harag-örvényben
Kegyetlen szavakat ordítok
(Te még kegyetlenebbekkel felelsz)
Akkor a madarak fülének
Még gyönyörűbben énekelsz.

Vízivándor 2024

Bár a MÁV mindent megtett, hogy felhagyjunk minden reménnyel a megérkezéssel kapcsolatban, mindössze 10 perc késéssel befutottunk Győrbe, ahonnan ábuszoztunk Dunaszigetre, a Tündérsziget Ökoparkba, első szállásunk helyszínére. Ezután tanáraink négy sátorba osztottak bennünket és párunkat azzal a csapással sújtották, hogy sátorvezetőknek neveztek ki bennünket. Miután Lobmayer tanár úr ismertette a táborrendet, kipakoltunk és túravezetőnkkel, Péter bácsival vízre szálltunk, hogy azok, akik nem tudják, mi az az evezés, elsajátítsák fortélyait. Pár órával később egy beborulós élménnyel gazdagabban térünk vissza (Péter bácsi itt ébredt rá arra, hogy nem lesz olyan egyszerű a hete, mint eredetileg tervezte), hogy elfogyassuk vacsoránkat. Ezután bő két órán át majomhintáról ugráltak vízbe a bátrabbak és röpztek azok, akiket már nem vonzott a víz. Az esti tisztálkodást követően egy csillagászati előadást hallhattunk. Bár időközben beborult, érdekes dolgokat tudhattunk meg a Naprendszeréről és annak bolygóiról.

Másnap reggel a sátrak ellenőrzése és pontozása után az Élményközpontban részt vettünk egy izgalmas előadáson a Szigetközről és annak élővilágáról, majd a dunaszigeti ágrendszerben tettünk felfedezőútját, ezúttal már azokkal az új típusú kenukkal, melyekkel a következő egy hétben bebarangoltuk az Alsó-Szigetköz néhány részét. Ezek előnye, hogy nem borulékonyak, így a hét további részében ezekben az élményekben nem tobzódtunk, pedig a nyolcadikos fiúk odatették magukat, hátha megint sikerül. Késő délután Pacz tanárnő elvitte evezni azokat a gyerekeket, akik gyakorolni, vagy tanulni akartak, a többiek ez idő alatt fürdőztek és Csontos tanár úr felügyeletével majomhintáztak, majd este, vacsora után az előző nap és az aznap reggel hallottakból kahoot-versenyt rendeztünk, ezek pontjai a sátorversenyhez adódtak hozzá.

A harmadik nap reggelén cuccainkat vízhatlan zsákokba pakoltuk, hogy átevezzünk következő szálláshelyünkre, Kisbodakra. Ez, miután résztvettünk egy ökológiai társasjátékon az tündérszigeti Élményközpontban, minden különösebb nehézség nélkül sikerült is, bár helyzetünket nehezítette a szeles, esős idő, a tervezettnél korábban érkeztünk, így a délután vad röplabdamerkőzések zajlottak le.

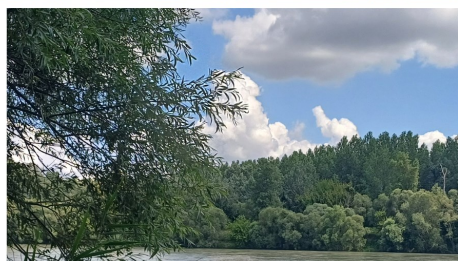
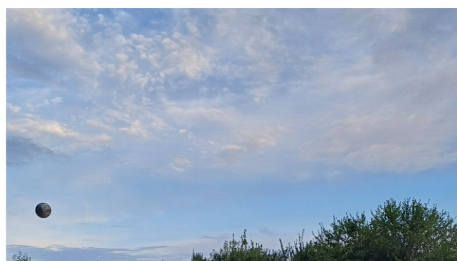
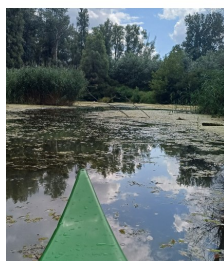

Negyedik napunkon a sátrak ellenőrzése és szigorú pontozása után a kisbodaki ágrendszert fedeztük fel, megtanultunk kenuról úgy vízbe ugrani, hogy azt mások is túléljék, este pedig közös erővel palacsintát sütöttünk, illetve bográcsban paprikás krumplit főztünk, majd egy erős röplabdázással zártuk a napot, hogy rápihenjünk a másnapi vándorlásra.

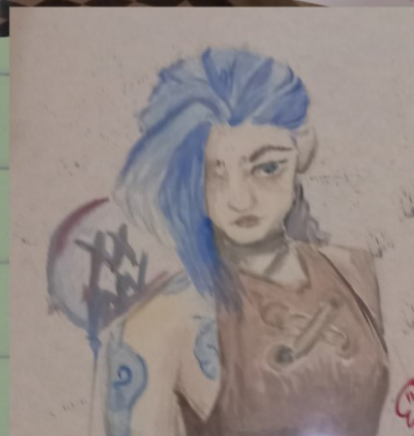
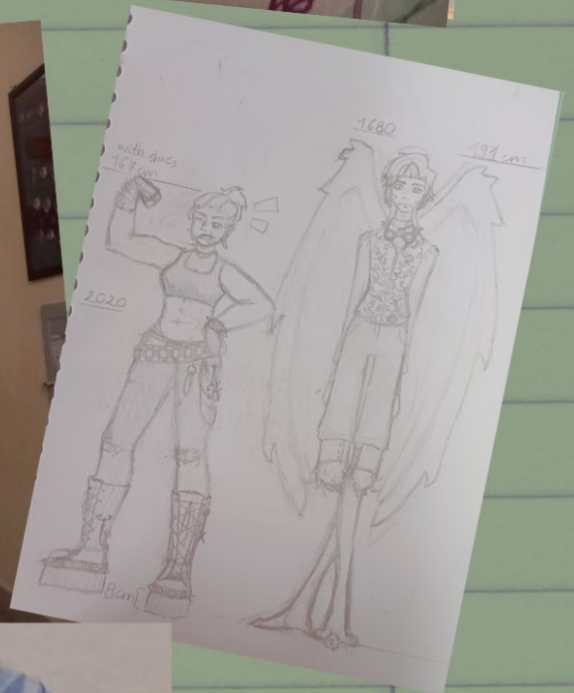
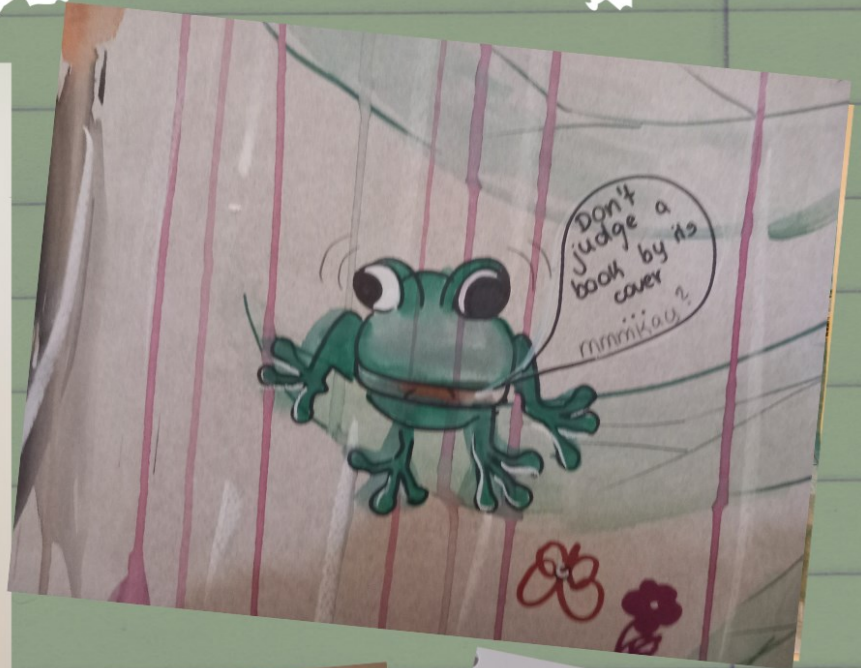
A sátorrend ellenőrzése és reggeli után áteveztünk utolsó helyszínünkre, Ásványráróra. Az eddigre már szinte rutinos csapat ügyesen vette a bukókon és a gombócosi zárason való átjutást, ahogy a sorjási zárason való laza 200 méteres átemelést is. Ásványon érkezésünket követő elpakolás után a csapat egy része a röplabdázás, másik része pedig a foci tudományában merült el.

A szombat reggelt Láng Mercedesz előadása nyitotta (természetesen reggeli és sátorrend ellenőrzés után) a Szigetköz rehabilitációjáról, illetve a racionális környezetvédelemről, majd felfedeztük az ásványi ágrendszert. Visszatértünk és a kenek visszapakolása után természetesen ismét a röpi és a foci volt a sztár, azok, akik addig kókadtan eveztek, most főnixként keltek új életre a labdát látva és rúgták vagy ütötték a bőrt egyéb táborozókkal együtt.

Vasárnap a reggelit egy rövid kvízzel zártuk az előző napi előadás témájából, majd elvonultunk összekolni, (le) pontozni a sátrakat, hogy végül hazatérjünk a fővárosba.

Művész Margit

Alkotótábor 2024

Egy szép, verőfényes nyári délutánon a versíró szakkörösökkel vonatra szálltunk és ezzel kezdetét vette a versíró szakkör első alkotótáborra. Pozitív jelnek vettük, hogy valamilyen csoda folytán késés nélkül érkeztünk Győrbe, majd onnan Hédervárra. Jogos a kérdés, hogy miért éppen Hédervár, mi van ott? A válasz egyszerű: semmi. Viszont ez volt az a hely, ahol az utolsó pillanatban, mikor a záró szakkörön beült a nagy ötlet, hogy legyen tábor (ráadásul két héten belül), sikerült szállást szerezni. (Az utolsó pillanatos ötleteinkkel Pacz tanárnő idegeit kívánjuk edzeni.)

Megérkezésünk pillanatában azonnal sátorverésbe fogtunk. Könnyű dolog? Persze. És úgy próbáltad már, hogy másodpercenként 50 szúnyog veti rád magát, hogy szívja a véred? Na, ugye.

Hála az elszántságunknak és egyesek tapasztalatának (minden elismerésünk, Levente és Ábel), végül álltak a sátrak és mi bármilyen kreatív tevékenységre immár sokkal alkalmasabb lélekállapotban kezdtünk neki a tábortűzrakásnak és a szendvicsekészítésnek.

Innentől fogva az alkotásra tudtunk fókuszálni. Központi témánk a víz volt - minden alkotás e körül forgott. Játszottunk asszociációs játékokat, majd Pacz tanárnő által választott versekkel dolgoztunk, beszélgettünk róluk, készítettünk velük kapcsolatos alkotásokat. Nagyon nem kell izgulni: természetesen írtunk verset is. (Alkotásaink a suliban a faliújságon láthatóak.)

Mindezekon kívül voltunk evezni, éjjeli túrázni, fagyizni, fjjal lőttünk, úsztunk a Dunában, hullócsillagokat néztünk. Na, és persze főztünk. Kiderült, hogy két olyan is van közöttünk, aki igazi szakértő a paprikás krumpli területén és tudását nem rest továbbadni szerényebb képességű társainak. (Köszönjük Bogi, köszönjük Levente!)

Az utolsó nap végül visszatértünk a fővárosba tele szúnyogcsípéssel, horzsolásokkal, leégve és leburnulva, festményekkel és versekkel megrakodva, és azzal az elhatározással, hogy jövőre is szervezünk alkotótábort (mi több, a dátumot is kitűztük - de csak mert tanárnő már bizonyított).

Művelt Margit

Inter arma silent musae, vagyis fegyverek közt hallgatnak a múzsák hallhattuk ezt a Veni Sancte alkalmával.

Ezt a mondatot a hagyomány Ciceróhoz köti, aki valójában azt mondta – és lássuk be, igaza volt –, hogy „*inter arma silent leges*”, vagyis „fegyverek közt némák a törvények”, a múzsákat csak később keverték bele ebbe az idézetbe. Mindazonáltal annak is igaza volt, aki átalakította az eredeti mondatot: az alkotófolyamat legnagyobb ellensége maga Mars. Háború során a lélek megkeményedik, mert ilyenkor az ösztönök legalja tör felszínre és emiatt a lélek nem tud szárnyalni, nem virulhat sem a művészet, sem a tudomány.

Mi, akik hiszünk az alkotás erejében, abban bízunk, a mondat fordítva is

Íróink hangja

Idén júniusban került megrendezésre a 95. Ünnepi Könyvhét, ahol számos kiadó képviselte magát, annál is több szerző dedikált, és a kis- és nagyszínpadon is szüntelenül folytak az események: könyvbemutatók, pódiumbeszélgetések, sőt, még koncertek is. Ekkor került sor a HUBBY Év Gyerekkönyve Díj átadására is, amit diákzsűri csapatok szavazhattak meg egy adott műnek.

Volt szerencsénk rövid beszélgetést folytatni a díjasokkal, egy jelölttel, és rajtuk kívül még három szerzővel, akiket talán Ti is ismertek, szerettek.

Szerkesztőségünk úgy döntött, hogy egy kis sorozatot alkot az elkészült interjúkból, amit az elkövetkező hónapokban bocsátunk a kedves olvasóink elé.

BERG JUDIT *(díjnyertes mű: Szélvésztől kergetve)*

Marlyin Mila (2025.b): A Szent Margit Gimnázium iskolaújságja, a *Tollad Van* számára készíték most interjút Berg Judittal itt, a Könyvhéten. Most kapott díjat a diákzsűritől a Szélvésztől kergetve című könyve. Elsősorban erről a könyvről szeretnék kérdezni, mégpedig azt, hogy milyen volt időutazós történetet írni? Azt hallottam, hogy elég nehéz.

Berg Judit: Annyiban nehéz volt, hogy nagyon pontosan szerettem volna ábrázolni a kort, amiben játszódik – vagyis Petőfi korát, pontosabban az 1844 és '49 közti időszakot. Muszáj volt utánaolvasnom mindennek. Találtam egy történészprofesszort, Fónagy Zoltánt, aki segített nekem és rengeteget mesélt is erről a korról, illetve olvasnivalókat ajánlott. Nagyon szerettem volna hitelesen bemutatni Petőfi Sándort, Szendrey Júliát és a korszak néhány fontos, izgalmas emberét, úgyhogy nekik is utánuk kellett olvasnom, tehát ilyen értelemben ez egy sok kutatómunkát igénylő feladat volt. Másrészt pedig mégiscsak a mai gyerekek szemével kellett láttatni ezt a kort, és izgalmas volt megragadni a különbségeket. Akár a város külsejében, akár a szokásokban, akár a kor fejlettségében. Azt például szerintem egy csomó gyerek nem tudja, amikor Petőfiről olvas, hogy a bérház közepén levő kútból húzták a vizet, amiben mosakodtak, vagy hogy a folyosó végén volt az árnyékszék, nem volt lehúzó vécé. Viszont a korabeli Pest-Budán már volt uszoda, egy elkerített hajó a Dunán. A folyó vizében lehetett úszni a folyamatos áramlásban, de a medenceszerűség aljára kifeszítettek egy hálót, hogy a kedves úszókat nehogy elsodorja a Duna.

MM: Úgy látom, hogy most visszatértél a gyerekkönyvíráshoz, viszont korábban ugye megjelent egy felnőtteknek szóló könyved [A Möbius-akta]. Ezt a két vonalat párhuzamosan tervezed továbbvinni?

BJ: Igazság szerint inkább kitérő volt a felnőtteknek szóló regény, amit körülbelül tíz éven át terveztem. Nagyjából tíz-tizenkét éve fogalmazódott meg bennem, hogy szeretnék írni egy olyan történetet, ami a férfi-női kapcsolatokról és felnőtt dolgokról szól, de nem talál-

tam neki a formát. Közben írtam a gyerekkönyveket, de mindig ott motoszkált a fejemben, hogy jó lenne megírni ezt a történetet. Egyszer csak ráébredtem, hogy ha ezt krimiköntösbe öltöztetem, úgy már meglesz a jó formája. Nagyon nagy élmény volt, és megnyugtató, hogy sikerült megírnom, mert bevallom, hogy már azt gondoltam, alkalmatlan vagyok arra, hogy felnőtteknek írjak könyvet. Szóval nagy megnyugvás volt, hogy mégis csak sikerült. Lehet, hogy fogok még valamikor felnőtteknek írni, de boldog vagyok a gyerekkönyvekkel meg az ifjúsági könyvekkel. Egyébként most főleg az ifjúsági irányt szeretem.

MM: Ha már az ifjúsági iránynál tartunk, a könyveidben rengeteg a beszélő név. Ezeket hogy találod ki? Hogyan talál meg az ihlet?

BJ: Van olyan beszélő név, ami egész egyszerűen csak eszembe jut, de sokszor van, hogy előtte próbálok a karakter jellemén gondolkodni. Vagy mondjuk, ha a Rumini sorozatra gondolunk, ott sokféle állat feltűnik az egerektől, patkányoktól kezdve mindenféle rágsá-lóig meg kitalált lényig, ilyenkor utánanézek a jellemzőknek, az adott állatfaj szokásainak. Néha szinonimaszótárt ütök föl, és olyan szavakat keresek, amik jól hangzanak, viccesek. Van egy olyan szótáram, amiben az archaikus, régi nyelvi formákat tartalmazza. Például a Rumini sorozatban, amikor a sérült szárnyú baglyot találtam ki, akkor kerestem az ügyefogyott, ügyetlenke, bénácska kifejezésre egy jó régi szót, ez lett a kákompilli, így kapta ezt a nevet. De másképpen is rátalálhatok egy-egy jó névre. Azt szeretem a legjobban, amikor egyszer csak eszembe jut egy jó hangzású szó. Ez a ritka ajándékok egyike.

MM: És mondd, milyen abban a tudatban élni, hogy ennyi gyerekkornak a fontos része volt az, amit megalkottál?

BJ: Őszinte leszek, ez egy nagyon felemelő érzés. Bár már lassan húsz éve írok, időnként még mindig megdöbbenek, hogy az, ami a fejemben van, és amit meg tudok fogalmazni, egy csomó gyerekszobába megtalálja az útját; olvassák, mesélik, játsszák a gyerekek. Engem boldogít ez a tudat és rengeteg energiát kapok a gyerekek visszajelzéseiből.

MM: Végezetül pedig: van esetleg valami üzenet, amit szeretnél átadni gimnáziumunk diákjainak?

BJ: Nem nagyon hiszek abban, hogy egy író néni mond egy üzenetet, és ennek bármiféle hatása lesz, de egyrészt azt üzenem a diákoknak, hogy érdemes sokat olvasni, mert az olvasás olyan rétegeket tesz hozzá az ember életéhez, kalandjaihoz, élményeihez, a szelleme fejlődéséhez, amit egyszerűen kár kihagyni, mert túl jó ahhoz, hogy az ember ne részesüljön belőle. Másrészt pedig azt is üzenem, hogy legyetek bátrak, vállaljátok önmagatokat, a gondolataitokat meg a vágyaitokat, és ne hagyjátok magatokat megfélemlíteni vagy beszo-rítani! Legyetek szabad, vidám fiatalok!

Havi feladat

Költészettan csütörtökön 15-17 óráig

Margit sziget

Minden érettségiző kedvence a műfajokkal és műformákkal kapcsolatos feladat. Ugye? Most, hogy idén is lezajlott a nagy megmérettetés, egy pillanatra visszatekintettünk és velük együtt átismételtünk egy nagy műformát: a 14 sorból álló, jambikus lüktetésű szonettet. Ez a versforma a reneszánszhoz és a képen látható két vidám tekintetű úriemberhez köthető. Természetesen mindkettejük volt akkora egyéniség, hogy létrehozza a maga saját formáját.

A petrarcai szonett első és második versszaka négy, míg a harmadik és a negyedik három soros. Előbbiek (a quartinák) rímképlete vagy ölelkező (abba abba), vagy keresztrím (abab abab). (Megeshet, hogy a második versszak nem rímel az elsővel, pl: abba cddc.) A háromsoros strófákat (vagyis terzinákat) ugyanígy összekapcsolja a rímelés, ám a következőképpen: cdc dcd, vagy ccd eed, néha cdd dcc.

A shakespeare-i szonett jellemzően astrofikus, vagyis nincs versszakokra osztva, az utolsó két sort, mely egyfajta csattanó is, és melyet kódnának vagy couplet-nak is neveznek, szokás kissé beljebb kezdeni. Ennek rímelése páros, így a teljes szonett rímképlete a következőképpen alakul: ababcdcdefef gg. Mindemellett az angol szonettet is fel lehet osztani három darab kvartettre, azaz négy soros egységre. Ez a szerkezet némiképp a tartalmat is irányítja: a harmadik kvartettben egy éles gondolati váltás (volta) következik be, melyet a végső sorpár zár le.

Feladatunk tehát: írj szonettet! Teljesen mindegy a téma, vagy az, hogy melyik fajtát választjuk, csak szonett legyen.

Marlyin Mila: Szenvedély

Mikor elszállt felettem
A boldogság kék madara,
Szárnyat növesztettem,
Úgy mentem utána.

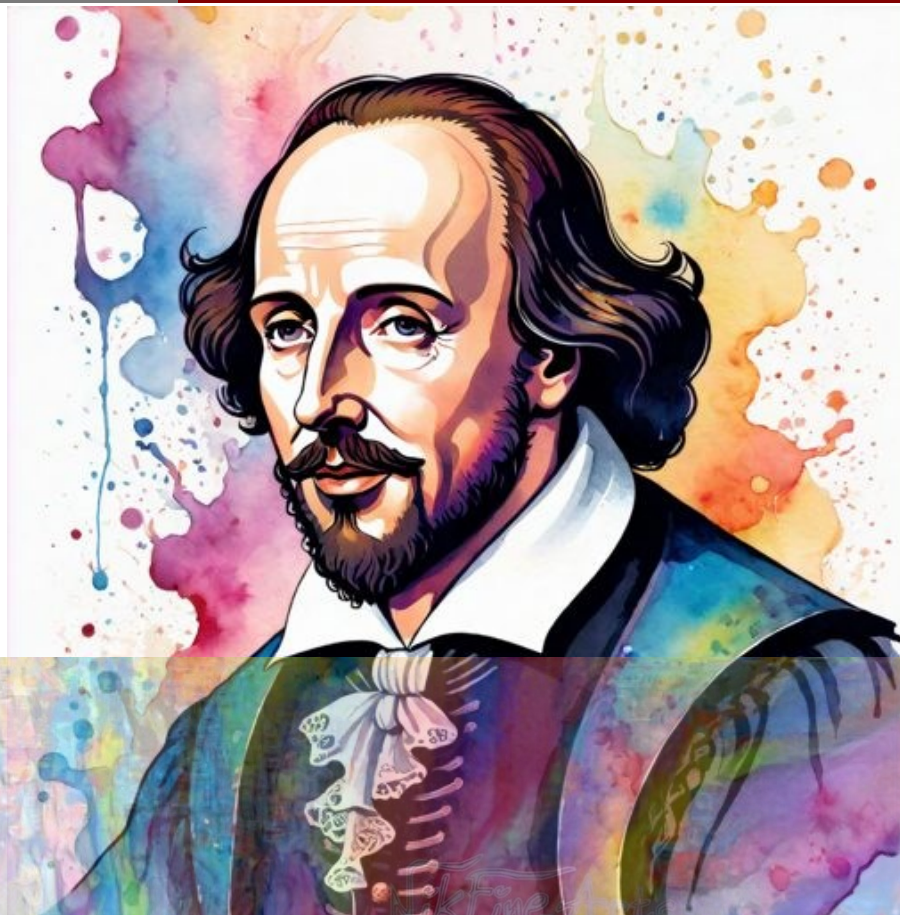
Majd lehagyott, szívem
Ripityára törte
S én kecses ívben
Zuhantam a földre.

Elrontja életem,
De nélküle meghalok,
Nektárom és mérgem,
Vele szállok s burok,

Ne másoknak, neki élj,
Csak az repít, a szenvedély.

Actias Luna: Szonett

*Ki vagyok én ennek a világnak?
Ki vagyok én az ismeretlennek?
Ki vagyok én családomnak?
Ki vagyok én az ismertnek?
Vagyok egy homályos arc az idegennek,
Vagyok egy kedves ölelés szüleimnek,
Vagyok egy biztató szó barátaimnak,
Vagyok egy a sok közül osztálytársaknak,
Vagyok egy név a sok-sok kíváncsi fülnek,
Vagyok egy forró érintés szerelmemnek,
De nem vagyok senkije a nagy-nagy köznek,
És nem vagyok senkije még ennek a földnek.*

Maestro: Szonett

*Mikor azt hiszem minden jól megy
Hirtelen hideg víz zúdul fejemre,
Fülem befogom, noha mindegy,
A zaj csak fojt, bekebelez engem,
Azt várnám az otthon meleget nyújt,
Mégis ott áll ő, kinek hangja csak nő,
Bennem meg egyenes arányban a bú,
Ki minden szavával egyet belém lő,
Ha rá gondolok, egy szörny képét látom
Bár emlékeim embert mutatnak,
Kutyaként odabújok, támaszt várok,
Hiánya fájna, mint egy bugyutának
Van mikor magamtól is félek, az agresszív mása,
Hisz mit tehetnék ilyenkor, ha én vagyok a lánya?*

Szerkesztőink:

Szárnyaló szavak: Szabadics Lilla

Művész Margit: Gregorio Gloria

Alkotótábor: Lelkes közreműködő

Művelt Margit: Pacz Mercédesz tanárnő

**Íróink hangja: Marlyin Mila, közreműködött: Gloria, Heszti,
Panna és Zsófi**

Havi feladat: Pacz Mercédesz tanárnő

Főszerkesztő: Stróbl Levente

Tanári támogatóink:

Balla Lajos

Pacz Mercédesz

Amennyiben szeretnél lapunkba írni tedd meg, nyugodtan írd rá az egyes rovatok szerkesztőire, vagy írd a tolladvan@szmg.hu email címre!